

Hidas Judit

Bovaryék

(regényrészlet)

Megkezdődött a küzdelem, hogy összejöjjen a második gyerek. Az első hónapban Emma biztos volt benne, hogy terhes, hó végén feszült a hasa, kicsit görcsölt, meg is volt duzzadva, ugyanazok a jelek, mint az elsónél, gondolta. Már alig várta, hogy elvégezhesse a tesztet, több barátnőjétől is hallotta, hogy nekik is rögtön sikerült az első hónapban, és most ott fickándozott benne a büszkeség, hogy lám-lám, ezek szerint ő is milyen termékeny. De néhány nappal később csalódottan látta a cáfolatot.

A következő hónapok hasonlóan teltek, mindig megfogadta, hogy nem törődik vele, de folyton leste a jeleket, és közben arra gondolt, milyen bosszantó, hogy képtelen irányítani, mi zajlik a saját testében.

A várakozás felülírt minden vágyat, minden egyéb kívánságot, csak várt, hónapról hónapra, úgy érezte, egy második gyerek nélkül nem lehet teljes az élete, a várakozás lett a lételeme, a legfőbb feladata. Várt, amikor játszott Bertával, várt, amikor bevásárolt, várt, amikor görcsöt érzett a hasában, vagy éppen a bugyiját nézegette, ha rápisilt a tesztre, és a teszten újra és újra az a bizonyos egy csík jelent meg.

A hiány pedig, még ha olyan kibírhatatlan tud is lenni, hogy az ember legszívesebben megkeresné a testében azt a részt, ahol lakik, és mint a gazt, gyökerestül kitepné, a legjobb társnak is bizonyult, célokat adott, lefoglalta, és emellett már nem maradt ereje másra, csak gépiesen elvégzendő munkákra. Bevásárolt, főzött, rendet rakott, szortírozott, vagy ezt-azt lesuvickolt a házban, miközben a kis Bertára vigyázott.

Max látta, hogy Emma mennyire szenved, „segíts be az étteremben”, ajánlotta neki, „feladhatnád az ételrendeléseket, beszerezhetnéd az árut, vezethetnéd a leltárt”, mondta, de Emma úgy érezte, nincs ereje semmihez. „Képtelen lennék most bármire is figyelni”, válaszolta, és magában azt gondolta, ráér erre még akkor is, ha ez az ügy megoldódik.

Egy éve próbálkoztak, amikor végül elment orvoshoz. A doktor nyugalomra intette, „ha ennyire aggódik, nem fog összejönni”, mondta, de Emma nem akart tovább várni, elmúlt harminchat éves, nem is értette az egészséget, hiszen Berta olyan könnyen összejött, szinte még nem is akarta, és már terhes lett, most pedig már peteérésteszteket is kipróbált, de egyik sem segített.

Az orvos végül kiírta néhány vizsgálatra, megnézték, átjárhatóak-e a petevezetékek, a méhéből szövetdarabot vettek, végeztek kromoszóma-vizsgálatot, hogy nincs-e genetikai probléma. Max is ment vele minden-hova, tőle is vettek vért, spermatesztet néztek, de nem találtak semmi kórosat.

„Össze fog ez jönni”, mondta neki a férje, de Emmát ez nem nyugtat-

ta meg, egyre inkább valami démoni erőt érzett a meddősége hátterében, magát pedig hasznavehetetlen kriplinek látta, akinek egy üres lyuk tá-
tong a hasában, amelyben valamilyen átoknál fogva nem marad meg
semmi. Ha nem megy szépen, megy majd erőszakkal, gondolta, miközben
a torkát sírás fojtogatta, és már el is határozta, visszamegy az orvoshoz,
és jelentkezik a művi beavatkozásra.

„Megölsz a szenvedéseddel!”, csattant fel Max, amikor meghallotta
Emma legújabb ötletét, „én ezt nem bírom tovább”, mondta, Emma meg
volt döbbenve, egyáltalán nem számított erre a válaszra, eddig Maxszal
legalább ebben egyetértettek, kell ez a második gyerek, hiszen mindket-
ten nagy családot akartak. „Te ezt nem értheted”, vágta rá végül a nő za-
vartan, a szemében megcsillantak az ismerős könnycseppek, amelyek lát-
tán Max enyhe feszülést érzett a gyomrában, „el ne kezd, mert itt sem
vagyok”, mondta, de már a gondolattól, hogy Emmát megint sírni látja,
és ott lesz az a kényszer, hogy meg kell sajnálnia, olyan ideges lett, hogy
legszívesebben ököllel belevert volna egyet az asztalba.

Emma megpróbálta visszanyelni a könnyeit, de nem ment, úgy érezte,
ez a gyerek lenne a család utolsó mentsvára, ha ez nem jön össze, akkor
nekik annyi, felpattant hát a kanapéről, kiszaladt a fürdőbe, hogy a férje
ne lássa. Eközben Max felhangosította a tévét, hogy a gondolatait elterel-
je, de ez sem segített, hányingere lett, ha arra gondolt, hogy továbbra is
parancsra kell szeretkeznie, megjelent előtte Emma fancsali képe, a
könnyektől csillogó szeme, mostanában úgy néz ki, mint a húslevesbe
szánt csirke, amely szűkre húzott szemével még halálában is az életet si-
ratja, jutott az eszébe. Mindig is utálta, ha csirkefejet tettek a levesébe.

80

Emma kicsit összeszedte magát a fürdőszobában, letörölte a könnyeit
és az elmosódott szemfestéket, fekete ceruzával újra kihúzta a szemét.
Mélyeket lélegzett, tudta, hogy jó lenne ezt valahogy békésen megbeszél-
ni, de közben csak arra tudott gondolni, hogy most már végérvényesen
kiderült, a sors őt szerencsétlenségre ítélte, mert neki minden olyan ba-
lul üt ki az életében, és hogy Max volt az egyetlen reménysége, de lám,
benne is egyre többet kell csalódnia, nem elég, hogy úgy érzi, teljesen el-
mennek egymás mellett, hogy sokszor durván megbántja, hogy most már
anyagilag is teljes bizonytalanságban élnek, még az is kiderül, hogy való-
jában gyereket sem szeretne, ha egy kis erőfeszítést kell tenni érte.

Miről szól ez, ha nem arról, hogy nem vagyunk fontosak számára, tet-
te fel a kérdést magában, neki az egész család csak nyűg, legszívesebben
kitenne minket az utcára. És ettől a gondolattól annyira kétségbeesett,
magát olyan gyengének és kiszolgáltatottnak érezte, hogy muszáj volt va-
lami kapaszkodót, megerősítést találnia arra, hogy ez az egész nem is
igaz. Szinte át sem gondolta, elindult vissza a nappaliba, megállt a kana-
pével srégen szemben, ácsorgott pár pillanatig előre-hátra dülöngélve,
mint egy kislány, akit kihív a táblához a tanító néni, de ő ahelyett, hogy
válaszolna a feltett kérdésre, maga kezd el kérdezősködni. „Nem szeretsz
már, ugye, mondd meg őszintén”, mondta, „öntsünk akkor tiszta vizet a
pohárba”.

Max ránézett Emmára, és hirtelen azt érezte, ha a nő még egy szót

szól, akkor tényleg nem fogja tudni magát türtóztatni, kihajítja az utcára, vagy egyszerűen agyoncsapja, itt már a szavak nem segítenek, gondolta, de még mindig próbált uralkodni magán, ezért inkább elindult a hálóba. „Most meg hova mész?”, kérdezte tőle Emma, de Max nem válaszolt, csak ment tovább, kissé kacszázó léptekkel, lába alatt tompán döngött a padló, a sarka előbb érte a földet, mint a lábujja, mintha ki akarná kapálni a parkettát, hogy még a házat is a földdel tegye egyenlővé, gondolta Emma, miközben némán figyelte a férfi távolodó lépteit. A nő tudta, hogy a megjegyzése csak olaj volt a tűzre, de amikor néhány perccel korábban elhagyta a fürdőszobát, határtalan gyengeség lett rajta úrrá, képtelen volt okos lenni, irányt szabni a szavainak, amelyek egyszerűen csak ki-másztak a torkán.

Jól ismerte már a falat, amelyet Max egy-egy vita után felhúzott közük, mégsem tudta ezt megszokni, és mint egy terráriumba zárt egér, próbált ellene küzdeni, kapargatta az üveget, de nem jutott előbbre. Reménykedett, hogy mint mindig, az idő majd most is segít, Max meg fog neki bocsátani, meg kell bocsátania, hiszen ők már mindennek ellenére összetartoznak, nem beszélve a kis Bertáról, nem rúghatnak fel mindent holmi csip-csup vita miatt. Am éppen ezért nem is tudta igazán komolyan venni Max dühét, nyugtatta magát, hogy egyébként sem mérhető ez a kis ügyetlen megjegyzés ahhoz, hogy a férfi semmit sem hajlandó tenni a születendő gyerekükért. Azt hajtogatta magában, hogy neki is van miért haragudnia a férfirra, és nem értette, ha tudja, hogy igaza van, akkor mégis miért olyan nyugtalan.

„Jól van, tőlem soha többet nem fogsz hallani erről a témáról”, kiáltott utána egy idő múlva, de a hálószobából nem jött válasz.

Majd holnapra megnyugszik, gondolta ekkor Emma, úgylis tudom, hogy megbánja, bocsánatot fog kérni, amiért olyan türelmetlen volt, de legnagyobb meglepetésére másnap sem történt semmi, Max úgy nézett keresztül rajta, mintha ott se volna.

„Beszéljük meg még egyszer”, kérte a nő a reggeli kávézás közben, de a férfi rá se nézett, csak a homlokát masszírozta, „végtelenül unom a nyavalygásodat”, mondta, és azon gondolkozott, vajon miért sodorja őket Emma állandóan ilyen helyzetekbe, amikor mindkettőjüknek olyan fontos volt, hogy ők másképp csinálják, hogy mást nyújtsanak a gyereküknek. És hiába mondta magának, hogy biztos ő is tehet róla, egyszerűen nem látta, mit kellett volna neki másképp tennie.

Ha visszagondolt az utóbbi egy-két évre, folyton az volt az érzése, hogy valami olyasmit akarnak lenyomni a torkán, hónapról hónapra egyre erősebben, ami neki nem megy. Ő pedig egyre inkább olyanná vált, mint egy dacos gyerek, egyszerűen nem bírta, hogy folyton megmondják neki, mit hogyan csináljon, akár igaza volt a másoknak, akár nem.

Kezdődött már akkor, amikor Berta egy-két hónapos volt. Emma szeretne volna Maxot mindenbe bevonni, azt akarta, hogy ő fürdesse a gyereket minden este, hogy felesbe keljenek hozzá éjjel, hogy ő is megtanuljon pelenkázni. Először meg is próbálta, de valahogy egyik sem ment. A gyerek nála soha nem nyugodott meg éjjel, csak nyúglódott, amíg az any-

ja ki nem vette a kezéből, „mi olyan bonyolult ezen?”, kapta meg ilyenkor a férfi, aki a pelenkát sem tudta Bertára rendesen ráadni, valahol mindig kifolyt a kaki, a fürdetésnél pedig állandóan félt, hogy a gyereket kiejti a kezéből.

Max úgy érezte, Emma folyton figyel, ha néha a férfi vigyázott Bertára, a nő utólag kikérdezte, játszott-e vele, felöltöztette-e rendesen, kapott-e eleget enni-inni, érdekelte, nem sírt-e a gyerek, ha sírt, akkor miért, ha nem sírt, akkor miért nem. Így nem lehetett. Úgy döntött, inkább csinálja a dolgát, megvette a tüzelőt télire, megjavíttatta a kéményt, tavasszal füvet nyírt, növényeket ültetett, rendelt egy játszóteret a kertbe, amiről Emma csak annyit kérdezett, „minek?”, majd mosolyogva hozzátette, „hiszen még járni sem tud a gyerek”.

A férfi visszavonulása viszont Emmának nem tetszett, panaszkodott a barátnőjének, hogy Max csak elbújik a feladatok mögé, ahelyett hogy próbálna a gyerekhez közeledni, folyton csak a dolgát végzi, sosem ül le hozzá, nem megy vele játszani, és aztán csodálkozik, hogy Berta sír, ha vele van, hogy Emmát keresi, „nem is értem, mit gondol, hogy fogja őt így megszokni”. A szomszédban lakó Andrea erre azt tanácsolta, próbálja megmutatni Maxnak, hogyan kell a gyerekekkel játszani.

A nő oda is ültette a férfit a gyerek mellé, vattapamacsokat adott a kezébe, „ragasszatok ebből báránykákat, Berta nagyon szereti”, mondta neki, de Max nem tudta a vattát olyan kicsire pödörni, mint Emma, és nem is szeretett ilyen dolgokkal pepecselni, inkább azt mondta a kislánynak, hogy dobják el jó messzire a pamacsokat, amitől nemsokára az egész szoba úszott a vattában. Berta épp sikongatva vetette bele magát a puha fehér halomba, amikor Emma visszajött a szobába, „ti mit műveltek itt?”, kérdezte, miközben észrevette, hogy a ragasztó vékony csíkban folyik a szobában lévő fehér gyapjúszőnyegre. „Te nem vagy normális”, futotta el a nőt a méreg, hevesen szedegetni kezdte a földön táncoló pamacsokat, és szaladt a konyhába egy szivacsért, hogy a ragasztót valahogy felsikálja. Max pedig visszament a kanapéra tévét nézni, a balhét jobb lesz valahogy megúszni, gondolta, miközben hallotta, hogy Emma a gyerekekkel veszekszik a kishálóban, „apádat rángasd, ő úgyis ráér a lakást felforgatni, miközben én megszakadok a munkában”.

Igen, már akkor is ez a csendes háború zajlott, jutott Max eszébe a kanapén ülve, a felesége könnyörgése csak messziről szűrődött be az emléközönbe, és örült, hogy végre kimondta, neki ebből elég, nem fog egy másik gyereket is legyártani csak azért, hogy utána már hárman ugráljanak a fején.

És ettől mintha meg is könnyebbült volna, úgy érezte, a hullámok pár nap múlva el is csitulnak, Berta előtt Max egyébként sem akart jelenetet, előjöttek a gyerekkori emlékek, a szülei közötti veszekedések, meg kell próbálni úrrá lenni az érzelmeinken, mondogatta magának. Az utóbbi időben semmi kíváncsiat nem látott a feleségében. Egyik nap már azon gondolkodott, hogy hazafele menet felszed egy kurvát az útszélen, akadt belőlük elég az országúton, azzal legalább azt csinál, amit akar, gondolta, az nem mondja meg neki, hogy melyik percben kell elélveznie.